

Cahillik değil, ideolojiyi yerleştirme çabası...

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Cuma, 10 Nisan 2020 12:18 -

Çok sayıda insan Corona'ya yönelik mücadelede dua okunup namaz kılınmasını, Diyanet'in salgına karşı mücadelede bilim kurulunda yer almak istemesini, virüs biyolojiyle ilgili olmasına rağmen Diyanet'in her konuda söz söylemesini cahillik olarak yorumluyor. Duaların virüse karşı mücadelenin önemli bir faktörü sayılması, camilerden her gece sela okunmasını da bu cahillik kapsamında değerlendiriyor.

Konuya yanlış yönden bakılıyor. Burada yapılmaya çalışılan cahilliğin hayata geçirilmesi değil, günlük hayatın her fırsattan faydalanılarak ideolojikleştirilme çabasıdır.

Her rejim günlük hayatı kendi anlayışı doğrultusunda ideolojikleştirmeye çalışır. Her rejim kendi anlayışına uygun "yeni insan"ı oluşturmaya çalışır. Bu durum kapitalizmde de, sosyalizmde de, dini devletlerde de ve açık faşizmde de böyledir. Kemalist Türkiye de bunu yapmaya çalıştı, Nazi Almanya'sı da; SSCB de bunu yapmaya çalıştı, İran da... Ve AKP de her fırsattan yararlanarak aynısını yapmaya çalışıyor. Burada değişen, oluşturulmaya çalışılan insan tipi ve kullanılan yöntemlerdir ama amaç aynıdır: rejime uygun yeni insan tipi yaratmak ve bunun için de günlük hayatı ideolojikleştirmek ya da yaratılmak istenilene uygun duruma getirmek, bunu teşvik etmek...

AKP yıllardan beri dini günlük hayata mümkün olduğu kadar sokmaya çalışıyor ve bunda başarısız olduğu da söylenemez. 20 yıl önce cuma namazını hayatının sabit pratiği haline getirenlerle, bugünkü durum arasında önemli fark bulunuyor. Bunun için yasa çıkarılmadı ama değişik zorlama yöntemleri kullanıldı. Bunun sonucunda da sayı büyük oranda artmış durumdadır.

Corona'ya karşı duanın psikolojik rahatlama dışında fonksiyonu olmadığını onlar da biliyorlar; buna rağmen duayı sürekli gündemde tutmalarının nedeni bu pratiği günlük hayata daha fazla sokmaktır. Bunu cahillik olarak görmek, yapılmak istenileni ve bu konuda yıllardan beri süren çabayı anlamamak demektir.

Corona AKP için günlük hayatın ideolojikleştirilmesinde yeni bir araçtır.

Cahillik değil, ideolojiyi yerleştirme çabası...

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Cuma, 10 Nisan 2020 12:18 -

Her rejimin kalıcılığı gündelik hayatın ideolojikleştirilebilme derecesine bağlıdır. Şartlar devrim için uygundur ama örgütlü güç azdır, örgütlenilememektedir ve insanların umudu rejim değişikliğinde değil başka yerdedir. Dua et, namaz kıl, şükür et; sorunlar aşılır anlayışı bir hayat tarzı ve buna uygun günlük pratiktir ya da başka deyişle günlük hayatın iktidara uygun ideolojikleştirilmesidir.

ABD'den Almanya'ya kadar sayılabilecek çok sayıda ülke bunu yapar; kimisi daha açık kimisi dolaylı yapar, ama yapar. 1970'li yıllarda Foucault insanların gönüllü yaptıklarını sandıkları pratiklerin aslında kendilerine nasıl yaptırıldığını açıklamıştı. Giderek pratik içselleşiyor, alışkanlık olarak yerleşiyor ve bu da günlük hayatın ideolojikleştirilmesinde önemli bir gelişme oluyor.

Buna karşı ne yapılabilir?

Bu konuda büyük çaba harcanmasına karşın başarılı olamayan örnekler bakmakta yarar bulunuyor; mesela Bulgaristan. Oluşturulmak istenen yeni insan tipi ayrı, bununla ilgili yürütülen kampanyalar da ayrı ama amaç aynıdır: günlük hayatın mevcut sisteme uygun olarak ideolojikleştirilmesi. Bu ideolojikleştirmenin olmazsa olmazı, özel hayata –büyük oranda aile hayatına- girmektir. Bunu yeterince yapamayan her yönetim sonuçta başarısızlığa mahkumdur.

Bulgaristan'da yüksek içki tüketimi büyük sorun... Aile içindeki kavgaların ve sonuç olarak boşanmaların, tecavüzlerin, trafik kazalarının ve cinayetlerin yaklaşık yarısı doğrudan sarhoşlukla ilgilidir. 1973 yılında Bulgaristan Komünist Partisi içki fiyatlarının artırılmasına ve reklamının da yasaklanmasına karar verdi. Ek olarak kitle örgütleriyle içki tüketimine karşı geniş kampanya düzenlendi ama başarılı olunabildiği söylenemez.

İçkinin evlerde yapılma oranı arttı, özellikle de alkol derecesi yüksek ve pahalı olan rakija evlerde yapılıyordu. Bulgaristan'ın nüfusu 9 milyondur ve 1972 yılında 1,2 milyon hanenin evde içki yaptığı tahmin ediliyordu. Bu rakama toplam hane sayısının yaklaşık yarısı denilebilir. Bu örneği başka alanlara da yaymak mümkündür ama ayrıntıya girmeyeyim. (Rakamlarla ilgili kaynak: Sozialistische Lebensweise, s: 407-409) kitap yaklaşık 700 sayfalık Bulgaristan'da yeni insanın oluşumuyla ilgili büyük bir çalışmadır.)

Cahillik değil, ideolojiyi yerleştirme çabası...

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Cuma, 10 Nisan 2020 12:18 -

Yapılmak istenilenin tümden başarısız olduğu söylenemez ama sonuçta halk istenilen çizgiye girmiyor ve bunun için en yetkili örgütlerde karar alınması da yetmiyor. Karar bir Őeydir, bu konuda kampanyalar açılması da bir Őeydir, hayata geçme oranı ise başka bir Őeydir.

Başka bir hayat tarzını, günlük alışkanlıkları sergilemek ve yaygınlaŐmasına çalıŐmak önemli bir direniŐ ve yıpratma yoludur. Tekrar belirteyim: rejimler ayrıdır, ideolojikleştirmenin içeriği deęiŐiktir, yöntemler de deęiŐebilir ama sonuçta amaç aynıdır: bireyin hayatına girebilmek ve ona giderek içselleŐtirilen ya da otomatikleŐtirilen alışkanlıklar kazandırmak... Namaz kılmayı, dua etmeyi, cumaya gitmeyi alışkanlık haline getirmek gibi...

Bu iŐ emirlerle olmuyor, deęiŐik baskı mekanizmaları deneniyor ama etkileri sınırlı kalıyor. Bazen açık bazen örtülü olarak başka bir hayat tarzını yaygınlaŐtırmaya çalıŐmak karşı tarafı özellikle zorluyor. Aslında bunu kendileri de itiraf ediyorlar, istedikleri sonucu alamıyorlar ve her fırsattan yararlanarak yeniden deniyorlar.

Din Türkiye halkının kültürünün önemli bir bileŐenidir ama bu bileŐen bunların istediği oranda değildir. Oranın yükseltilmesine karşı genellikle pasif bir direniŐ görülüyor ve bunun teşvik edilmesi gerekir.

Corona'ya karşı dinden medet ummak cahillik değil, günlük hayatın daha fazla ideolojikleştirilmesi çabasıdır.

nce neye karşı mücadele ettiğini bilmek gerekir...